

ПРОФТЕХОСВІТА ХМЕЛЬНИЧЧИНИ: РАДІСТЬ І СПОДІВАННЯ

Н. Г. НИЧКАЛО, академік-секретар Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України, дійсний член НАПН України, доктор педагогічних наук, професор

У жовтні 2012 р. відбулася історична й радісна подія в життєдіяльності педагогів - працівників методичних служб професійно-технічної освіти нашої держави.

Чому ж радісна? Саме в цей день Президент України підписав Указ № 583/2012 «Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2012 року». Серед лауреатів - працівники Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області: **Л. Джус, Н. Каспрік, О. Тертична, О. Шамралюк, Л. Шевчук**, а також **В. Су пру н.** директор департаменту професійно-технічної освіти МОНмолодьспорту України, - у номінації «Професійно-технічна освіта» за цикл робіт «Форми та зміст курсового підвищення кваліфікації керівних і педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти». Радіємо, бо це - справді «висота». Як же йшов до неї колектив Центру?

Як згадає талановитий учений і невтомний організатор методичної роботи кандидат педагогічних наук Л. Шевчук, «ще за часів створення методичної служби області (навчально-методичний кабінет професійно-технічної освіти у Хмельницькій області, липень 1971 р.) вивчення та узагальнення кращого досвіду стало основним її завданням - так само, як і співпраця з науковими інститутами».

Знаю особисто Людмилу Іванівну і її творчу команду з перших днів історії Центру. І не перестаю дивуватися глибині розуміння проблем профтехосвіти, високій відповідальності в їх розв'язанні на основі випереджувального наукового підходу, а також цілеспрямованості, й послідовності в своїй науково-професійній діяльності, спрямованій на допомогу педагогам профтехосвіти. І все це - незважаючи на постійні перепони, заборони, «палки в колесах», які, на превеликий жаль, були на 40-річному шляху Центру. Та й нині їх не бракує...

Результат наполегливої роботи - народження й утвердження науково-методичного комплексу інноваційного типу. Свій статус хмельничани підтвердили й нині підтверджують здійсненням наукових досліджень. Так, кандидатські дисертації захистили профтехосвітяни Хмельниччини: В. Радкевич (нині - директор Інституту професійно-технічної освіти НАПН України, доктор педагогічних наук, професор), О. Коханко, М. Соловей, Л. Шевчук, А. Бугерко, О. Гаврилюк, Л. Дунець, О. Боровик.

При центрі успішно працює постійно діючий консультативний пункт з питань апробації та впровадження держстандартів та розробки відповідної навчально-програмної документації. Із залученням роботодавців та науковців **розроблено п'ять державних стандартів**. Нині розробляються державні стандарти нового покоління, засновані на компетенціях, що дають змогу поступово перейти на навчання за програмами різних рівнів кваліфікації та термінами.

Творчим колективом центру **вперше розроблено:** концепцію курсового підвищення кваліфікації педаго-

© Ничкало Н. Г., 2012

гів системи ПТО; проекти державних стандартів післядипломної освіти педагогів закладів профтехосвіти за всіма категоріями; положення про організацію курсового підвищення кваліфікації за різними формами; модель професійної компетентності викладачів спеціальних дисциплін та майстрів виробничого навчання; методику діагностики рівня професійно-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладів профтехосвіти; зміст, форми і технологію курсового підвищення кваліфікації; систему оцінювання рівня професійно-педагогічної компетентності педагогічних працівників закладів ПТО. Водночас хмельничани **удосконалили:** науково-методичне та інформаційне забезпечення курсового підвищення кваліфікації; систему неперервного розвитку професійної компетентності педагогічних працівників закладів професійно-технічної освіти. Ними також **доведено переваги** регіоналізації підвищення кваліфікації з урахуванням організаційно-педагогічних, економічних та соціальних чинників.

Не можу не зазначити, що цей президентський Указ спонукає до роздумів про майбутнє методичної служби. Як відомо, регіональні науково (навчально)-методичні центри профтехосвіти здійснюють ґрунтовну експериментальну, дослідну, наукову роботу. Ця праця цілковито заслуговує називатися науковою. Тому на рівні держави має бути переглянута несправедлива ситуація, коли методичні служби регіонів незаслужено мають значно нижчий статус, ніж того вартує їхня реальна діяльність, їхній внесок у наукові здобутки в галузі освіти й профтехосвіти, зокрема.

Потребує перегляду і статус самого методиста. На жаль, в нашій свідомості утвердилося уявлення про методиста як про адміністратора-контролера. Це закріпилося і в документах, які регулюють нашу діяльність. Методисту надані функції контролю та інспектування, що характерне для управлінських посад. Водночас, сьогодні існує й абсолютне нерозуміння істинної ролі методиста в навчально-виховному процесі, нівелювання його внутрішньої вишості, нерозуміння значення методичного фундаменту в освітній діяльності. І це нерозуміння - від «верху» й до «низу». Сьогодні методист змушений виконувати свої посадові інструкції й бути адміністратором. Крім того, він має бути «головним педагогом» за професією, покликанням і переконанням, а також науковцем. Хоча й досі не визначено однозначно: методист - професія чи посада. І це проблема не тільки України.

У профтехосвіті сьогодні - надзвичайно велике поле для досліджень, експериментів, наукової роботи. І це поле діяльності методиста. Держава має визнати цей подвижницький труд і піднести методиста й справді на ту висоту, на якій він має бути. Українці необхідно в нашій державі перейти від методичних служб, які мають статус 20-30-х років минулого століття, до створення науково-методичних центрів в усіх областях та регіональних інститутів розвитку професійної освіти. Отже, сподівання дуже великі...